

TS. PHẠM QUỐC TRUNG

Người thầy của đam mê khoa học

TS. Phạm Quốc Trung

“Hãy học khi người khác ngủ, lao động khi người khác lười nhác, chuẩn bị khi người khác chơi bời và có giấc mơ khi người chỉ ao ước” là danh ngôn đi theo suốt những năm tháng thơ ấu, nuôi dưỡng tâm hồn Tiến sĩ Phạm Quốc Trung giúp cho cuộc sống của anh trở lên thú vị, ý nghĩa hơn. Thành công khi tuổi đời còn khá trẻ nhưng những đóng góp cống hiến của anh cho nước nhà đã khiến nhiều người phải nghiêng mình thán phục. Anh xứng đáng làm một tấm gương sáng trong dòng họ Phạm để các thế hệ sau học tập và noi theo.

Năm tháng ký ức tuổi thơ ngọt ngào

Tiến sĩ Phạm Quốc Trung sinh ngày 28 tháng 07 năm 1978 tại Tp.HCM. Tuổi thơ anh êm đềm trôi qua trong không khí đầm ấm yêu thương của gia đình. Bố mẹ và các chú đều là nhà giáo, vì vậy, trong nhà có rất nhiều kệ sách với nhiều chủ đề khác nhau, nhờ vậy, anh đã có niềm yêu thích đọc sách từ khi còn rất nhỏ. Ký ức anh sẽ chẳng bao giờ quên hình ảnh cậu nhóc gầy còm vui chơi cùng đám bạn hàng xóm, và rong ruổi đuổi theo chiếc xe bán cà-rem đến hệt cả hơi. Là những tháng ngày ngập tràn nắng vàng, là những buổi trưa hè rộn rã tiếng cười, là những lúc tắm sông cùng chúng bạn ở miền tây sông nước quê ngoại, là tiếng ve cất lên trong những buổi sinh hoạt hè, là những ngày mưa tầm tã thoải mái vùng vẫy tắm mưa. Là quãng thời gian vô lo vô nghĩ cứ vậy mà sống an nhiên giữa vòng bao bọc của cha mẹ, thoải mái làm những điều mình muốn. Cứ như vậy anh lớn lên trong đất trời dài rộng, mang theo trong mình những ước ao bước vào cuộc đời.

May mắn sinh ra khi đất nước đã hoàn toàn thống nhất, anh cùng bạn bè đồng trang lứa trải qua những năm tháng học sinh yên bình nhưng cũng không ít trò quậy phá của lứa tuổi nhất quỷ nhì ma. Nhớ làm sao những giờ xếp hàng vào lớp, đứa này nắm đuôi tóc đứa kia giật mạnh rồi ngó lơ chỗ khác. Nhớ làm sao tiếng reo hò cổ vũ khi con trai con gái chia làm hai phe thi đấu trò nhảy dây, những khuôn mặt mướt mải mồ hôi sau mỗi lần tan học... Thời gian cứ vùn vụt trôi đi chẳng chờ đợi ai, đến khi nhìn lại ai cũng đều đã trưởng thành và lựa chọn một lối đi cho riêng mình, dù là thành công hay thất bại thì kỉ niệm đó sẽ là hành trang vô giá theo ta suốt cả cuộc đời.

Thấm thoát ngày ngồi trên ghế nhà trường cũng trôi qua thật nhanh, 3 năm cấp 3 vội tan biến như một giấc mơ, anh tốt nghiệp THPT mang theo một khát khao đam mê dành cho công nghệ, khoa học tự nhiên. Anh mạnh dạn đăng ký dự thi vào khoa Toán – Tin học, trường Đại học Khoa học tự nhiên Thành phố Hồ Chí Minh và chính nhờ sự tự tin ấy anh đã thi đỗ, trở thành tân sinh viên của ngôi trường mà nhiều học sinh ao ước.

Mỗi bước chân là một hành trình chinh phục tri thức

Bốn năm khoác trên mình chiếc áo mới, cuộc sống của một sinh viên đã giúp anh tích lũy kiến thức, rèn luyện ý chí vững vàng, tự tin hòa nhập bản lĩnh trên con đường chinh phục đỉnh cao tri thức, tự tin lập nghiệp.

Năm 2000, anh tốt nghiệp đại học Khoa học tự nhiên, cuộc sống với

biết bao điều thú vị chờ đón anh phía trước. Ngay sau khi tốt nghiệp, chia tay những chiếc ghế ở giảng đường theo anh cả quãng đời sinh viên, anh quyết định thử sức mình khi đầu quân về công ty TNHH Tin học Anh Quân. Ban đầu ở vị trí lập trình viên, vai trò mới khiến anh khá ngỡ, nhưng nhờ những bài học ở trường, anh đã mau chóng thích ứng và hòa nhập vào môi trường vốn hoàn toàn xa lạ.

Là một người cầu tiến, ham học, nên năm 2001 anh xin nghỉ công việc hiện tại để đăng ký học lên cao học ngành Công nghệ Thông tin của trường Đại học Khoa học tự nhiên Thành phố Hồ Chí Minh. Cũng trong khoảng thời gian đó, anh chính thức trở thành giảng viên khoa Tin học Trường Đại học Ngoại ngữ Tin học TP. HCM. Vừa học vừa làm nhưng chưa bao giờ anh cảm thấy nản lòng trên bước đường khám phá tri thức và nhiệt huyết trong công việc giảng dạy.

Anh chia sẻ: “Việc tiếp thu kiến thức/ thông tin mới phải gắn liền với khả năng suy nghĩ và nghiên cứu độc lập. Người trí thức là người có khả năng tiếp cận và áp dụng tri thức một cách tích cực, chủ động và hiệu quả trong từng phạm vi hoạt động cụ thể của mình”. Đó là lý do vì sao ngoài giờ lên lớp anh còn chịu khó tự học, tự đọc sách. Khối kiến thức khổng lồ trong sách tích lũy theo thời gian đã góp phần đưa anh tới sự thành công trong nghiên cứu khoa học sau này.

Là một người thầy đứng trên bục giảng khi mới tròn 23 tuổi, anh được các sinh viên trong trường ngưỡng mộ không chỉ ở tài năng mà còn bởi tính cách gần gũi, thấu hiểu học trò. Cách giảng dạy nhẹ nhàng nhưng thấm kiến thức khiến các sinh viên hiểu bài nhanh chóng và khó quên. Với phương pháp giảng dạy và kiến thức của mình anh đã truyền cho nhiều học sinh bí quyết bài học hay, đem đến cho các bạn những giờ học lý thú và bổ ích, giúp các bạn vững vàng hơn trên con đường học tập, phát triển tài năng khơi dậy niềm đam mê vô hạn. Anh chia sẻ bí quyết thành công đối với mỗi sinh viên là cần có tinh thần ham học mới có thể tiến xa trên con đường khoa học (vì biển học là mênh mông), phải biết rèn luyện phương pháp làm việc khoa học, chấp nhận gian khổ, kiên trì nhẫn nại, chấp nhận đương đầu với khó khăn thử thách. Và một điều quan trọng mà anh luôn muốn hướng tới các bạn sinh viên của mình là phải trau dồi ngoại ngữ, làm chủ tiếng Anh, ngôn ngữ cơ bản để vươn mình ra “đại dương”, hội nhập với quốc tế.

Năm 2004, anh bảo vệ thành công Luận án Thạc sĩ, con đường chinh phục đỉnh cao trí tuệ của anh ngày càng rút lại. Vừa học vừa làm nhưng

Phạm Quốc Trung tại Lễ bảo vệ LATS năm 2011

chưa bao giờ anh lơ là trách nhiệm của một người thầy. Bốn năm gắn bó với phấn trắng bảng đen, bốn năm với nhiều đêm không ngủ, thức trắng để chấm bài và soạn giáo án. Luôn lấy chữ tâm làm gốc, anh đã khiến các đồng nghiệp trong trường, các học trò tin yêu, kính phục.

Năm 2005, để tri thức không bị bó hẹp trong một khoảng không nhất định, anh lại tìm đến với chân trời mới, đầu quân về Khoa Quản lý Công nghiệp, trường Đại học Bách khoa Tp.HCM. Tại đây, anh công tác ở BM. Hệ thống thông tin quản lý, giữ nguyên cương vị giảng dạy, tiếp tục là một người lái đò thầm lặng.

“Học, học nữa, học mãi” là châm ngôn anh tự đặt ra cho mình. Mỗi ngày có thêm lượng kiến thức mới được phát hiện và bổ sung vào kho tàng tri thức giúp anh hoàn thiện bản thân, nâng cao tinh thần xây dựng đất nước phát triển.

Một điều tâm đắc anh thường tâm sự cùng sinh viên đó là: “Tài nguyên tri thức khác biệt với các loại tài nguyên khác ở chỗ tri thức càng được sử dụng càng phát triển, trong khi các tài nguyên khác càng sử dụng càng hao mòn. Vì vậy mỗi cá nhân, tổ chức cần phải thúc đẩy việc chia sẻ và sử dụng tri thức tổ chức để làm cho nó ngày càng tăng thêm”. Anh bổ sung: “Hơn nữa, trí tuệ tập thể sẽ có giá trị lớn hơn trí tuệ cá nhân. Có thể so sánh trí tuệ cá nhân như ánh sáng của ngọn nến, nếu chỉ một mình thì nó sẽ không đủ sáng, nếu biết chia sẻ, thắp sáng các ngọn nến khác, nó chẳng những không mất đi ánh sáng của mình mà sẽ có khả năng cộng hưởng và tỏa sáng nhiều hơn, tạo ra trí tuệ tập thể có sức mạnh lớn hơn”.

Phạm Quốc Trung trong ngày tốt nghiệp năm 2011

Năm 2008, anh nhận được học bổng từ cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) để theo đuổi chương trình nghiên cứu Tiến sĩ ở đất nước mặt trời mọc. Tại đây, anh đã theo học tại Khoa Kinh tế, Đại học Kyoto, một ĐH hàng đầu của Nhật Bản và thế giới. Trong thời gian theo học ở Nhật, anh đã tiếp cận và lĩnh hội được nền khoa học công nghệ phát triển bậc nhất châu Á. Đan xen với quá trình học tập vất vả, anh vẫn từng ngày từng giờ cố gắng tìm hiểu văn hóa cũng như học tập cách mà người Nhật sống và làm việc, để sau khi về nước có thể áp dụng hiệu quả vào công cuộc thay đổi nền khoa học công nghệ Việt Nam, đưa Việt Nam ngang hàng với các nước phát triển trong khu vực và thế giới. Năm 2011, anh đã bảo vệ thành công Luận án Tiến sĩ với xếp loại ưu khi mới ngoài 30 tuổi.

Hoàn tất chương trình nghiên cứu tại Nhật, anh đã quyết định trở về Việt Nam để đem những hiểu biết và tri thức của mình đóng góp cho đất nước, cụ thể là để chia sẻ với các sinh viên của anh ở Khoa Quản lý Công nghiệp, ĐHBK Tp.HCM. Sau 8 năm cần mẫn với công việc giảng dạy và nghiên cứu, những nỗ lực không biết mệt mỏi của anh đã được ghi nhận. Năm 2012, anh đảm nhiệm cương vị mới là Phó Trưởng Khoa Quản lý Công nghiệp trường ĐHBK Tp.HCM, phụ trách về hoạt động NCKH và hợp tác quốc tế.

Ngoài công tác quản lý, anh vẫn bền bỉ trong công tác giảng dạy, chia sẻ kiến thức ở bậc Đại học và Sau Đại học với các sinh viên ĐHBK

TP.HCM và một số trường khác, như: ĐH Kinh tế, ĐHQG TP.HCM, ĐH Hoa Sen, ĐH Huflit... Một số môn giảng dạy tiêu biểu bao gồm: Máy tính trong Kinh doanh, Hệ thống Thông tin Quản lý, Mô phỏng trong Kinh doanh, Khoa học Quản lý Ứng dụng, Phương pháp định lượng, Thống kê trong Kinh doanh, Hệ hỗ trợ Ra quyết định, Quản lý Tri thức, Các hệ kinh doanh điện tử...

Thành quả từ công tác nghiên cứu khoa học

Những năm tháng tham gia giảng dạy đã tích lũy trong anh khả năng quan sát thực tế, chính vì thế giúp anh thích nghi nhanh chóng khi phụ trách một lĩnh vực mới là nghiên cứu khoa học. Làm sao để tìm được một đề tài hay và phù hợp, làm sao để thúc đẩy sinh hoạt học thuật, làm sao để tòa nhà khoa học phát triển bền vững là những trăn trở luôn hồi thúc anh từng đêm. Bắt đầu từng bước nhỏ, từ những viên gạch nhỏ anh đã thành công chinh phục chặng đường gian nan, thử thách đó để gặt hái những thành quả từ hoạt động NCKH của bản thân. Những thành quả gặt hái từ sự làm việc siêng năng, không mệt mỏi của anh trong công tác NCKH đã là nguồn động viên, khích lệ rất lớn đến tinh thần NCKH của các thầy/cô trong khoa QLCN. Từ đó, làm tấm gương và tạo động lực thúc đẩy sự chuyển biến của công tác NCKH ở khoa QLCN, ĐHBK TP.HCM nói riêng và đóng góp vào sự chuyển mình của nền khoa học - công nghệ nước nhà nói chung.

Các đề tài nghiên cứu mà anh chủ trì hoặc tham gia đều thu về kết quả tốt, như là: “Nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến động lực chia sẻ tri thức và đề xuất giải pháp nâng cao động lực chia sẻ tri thức - một nghiên cứu tại công ty PECC3” (chủ nhiệm – đề tài cấp Trường); “Xây dựng hệ quản lý tri thức hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Lâm Đồng nâng cao năng lực cạnh tranh và hội nhập quốc tế” (tham gia - đề tài cấp Tỉnh); “Xây dựng cơ sở dữ liệu quản lý sinh viên khoa Toán – Tin học Đại học Khoa học tự nhiên TP. HCM” (tham gia - đề tài cấp Cơ sở).

Một trong những công trình nghiên cứu mà anh tâm đắc nhất phải kể đến bài báo khoa học “Cách tiếp cận quản lý tri thức để nâng cao năng suất lao động của doanh nghiệp Việt Nam” đăng trên tạp chí International Journal of Knowledge Management, Vol.7, Issue 3, 2011. Bài báo này là một phần của luận án tiến sĩ với chủ đề “Áp dụng QLTT và mạng xã hội để nâng cao năng suất lao động của doanh nghiệp vừa và nhỏ của Việt Nam” (Đại học Tokyo, Nhật Bản). Bài báo trên chỉ ra thực trạng năng suất lao

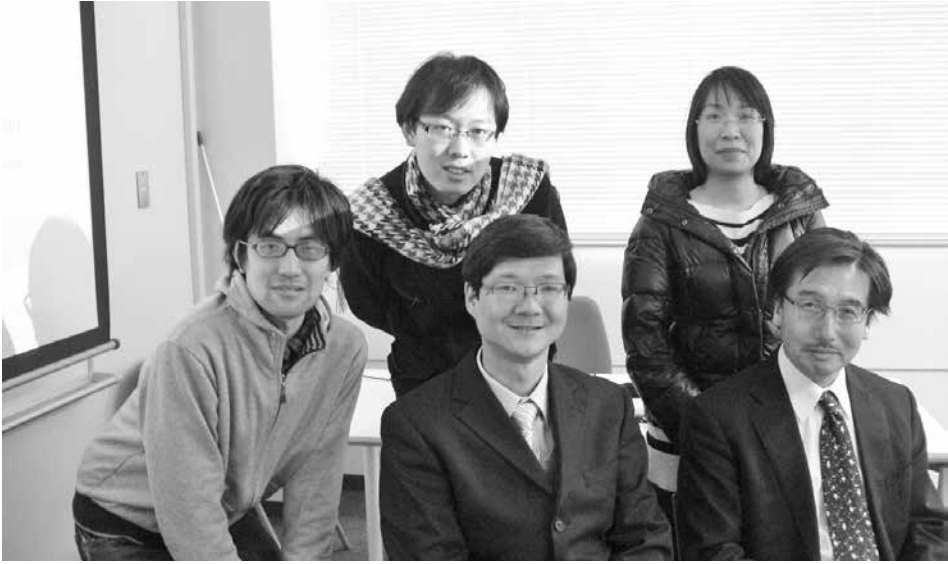

TS. Phạm Quốc Trung tại Hội nghị khoa học năm 2013

động thấp của doanh nghiệp Việt Nam so với các nước trong khu vực và trên thế giới. Đồng thời bài báo cho thấy các nguồn lực như: vốn liếng, đất đai, sức lao động... không đủ để tăng năng suất lao động trong nền kinh tế tri thức và bối cảnh toàn cầu hóa. Từ đó chỉ ra hướng tiếp cận phù hợp để nâng cao năng suất lao động hiện nay cho các doanh nghiệp Việt Nam là cần tập trung khai thác tốt nguồn lực tri thức của các doanh nghiệp (đào tạo đội ngũ, nâng cao trình độ công nghệ, đầu tư và nghiên cứu phát triển, thúc đẩy sáng tạo...) để nâng cao năng lực tổ chức, từ đó tạo ra năng suất cao hơn.

Bên cạnh các đề tài nghiên cứu anh còn có nhiều bài báo khoa học được đăng trên các tạp chí uy tín ở Quốc tế và trong nước, như là: *International Journal of Knowledge Management*, *Journal of Knowledge Management Practice*, *Covenant Journal of Informatics and Communication Technology*, *Tạp chí Phát triển Khoa học & Công nghệ*, *Tạp chí Phát triển Kinh tế*, *Tạp chí Khoa học Đại học Mở Tp. HCM*, *Tạp chí Kinh tế & Dự báo*... Ngoài ra, còn rất nhiều bài đăng trên các kỷ yếu Hội nghị quốc tế và Hội nghị trong nước.

Chưa dừng lại ở đó, anh còn tích cực tham gia các hoạt động sinh hoạt học thuật, tham gia các hiệp hội khoa học, phản biện tạp chí khoa học, ban tổ chức các Hội nghị Khoa học & Công nghệ, các Hội thảo Hội nghị quốc tế trong & ngoài nước, như là: *Journal for the Social and Behavioural Sciences and Humanities*; *Aloy Journal of Soft Computing and Applications*; *Journal Computers and Informatics*; *Tạp chí Phát triển*

TS. Phạm Quốc Trung và nhóm nghiên cứu -Kyoto năm 2012

Khoa học & Công nghệ; Tạp chí Khoa học & Giáo dục ĐH Công nghệ Sài Gòn; The 3rd International Conference on Knowledge Science, Engineering & Management; The 2nd International Conference on Project & Program Management; Hội nghị KH&CN ĐHBK TP.HCM 13; Seminar định kỳ khoa QLCN...

Đặc biệt, anh còn dành thời gian để hướng dẫn nhiều sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh thực hiện các Khóa luận, Luận văn, đề tài NCKH. Tới nay, anh đã hướng dẫn thành công hàng chục sinh viên, học viên cao học... hoàn tất các chương trình Cử nhân, Thạc sỹ, MBA. chính quy, liên kết quốc tế...

Nối tiếp truyền thống hiếu học trong dòng họ, Tiến sĩ Phạm Quốc Trung một lần nữa chứng minh bản lĩnh của một người con họ Phạm. Khép lại ngòi bút viết nên chân dung người con trí thức, tài hoa song toàn, những gì mà Tiến sĩ Phạm Quốc Trung làm được hy vọng sẽ còn vươn xa hơn thế.